

250650

การพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว
อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

สมัย กัจฉะภา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

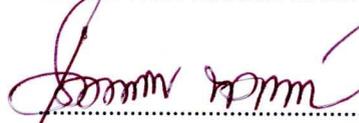
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

การพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว
อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

สมัย กิจฉะภา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

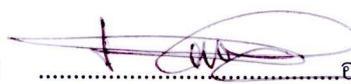
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถพร พงษ์วาท

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....กรรมการ
อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร

20 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว
อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

สมัย คัจฉะภา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธิประเสริฐ ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตานุตร กรรมการที่ปรึกษาร่วมการค้นคว้าแบบอิสระ และ รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ พงษ์วาท ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาและให้แนวคิดการค้นคว้าแสวงหาความรู้ทางวิทยาการจนการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายชาติ ตั้งเยาว์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 นายสมาน สิริ ศิษยานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และ นายคำสุข สาอ้าย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร โรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว โรงเรียนบ้านเวียงฝาง และโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ หากจะพึงมีต่อการศึกษา ผู้ศึกษาขอขอบเป็นสิ่งที่สักการะคุณแด่บิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสภาคภูมิใจในความสำเร็จการศึกษา

สมัย คัจฉะภา

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว
อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวสมัย กัจฉะภา

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

250650

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว และเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 25 คน ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ธุรการของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 หัวหน้างานและศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานบริหารงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนต้นแบบการบริหารงบประมาณดีเด่น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบบรรยายผลการศึกษาสรุปลงได้ดังนี้

สภาพการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการดำเนินงานบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารการเงิน เกี่ยวกับการมีคำสั่งแบ่งงาน มอบหมายงานอำนาจหน้าที่สำหรับผู้รับผิดชอบในการพัฒนาการบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ อย่างเป็นระบบชัดเจน ส่วนด้านที่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว ที่พบมากที่สุดเป็นรายด้าน คือด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ เกี่ยวกับครูและบุคลากรในโรงเรียน ไม่มีความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน (SWOT) เพื่อการจัดทำแผนงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการขาดการประชาสัมพันธ์ การสร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนในการร่วมวางแผนระดมทรัพยากรทางการศึกษา และไม่มีการเสนอแผนระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและดำเนินการในรูปคณะกรรมการ

ส่วนแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ได้แก่ โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน (SWOT) และวิเคราะห์นโยบายของหน่วยเหนือ เพื่อการจัดทำงบประมาณ ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์งบประมาณของโรงเรียน จัดอบรม สัมมนา ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการวางแผนงบประมาณของโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรควรร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ ผลผลิตของสถานศึกษาร่วมกัน แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบ ติดตามและป้องกันความเสี่ยงสำหรับโครงการที่มีความเสี่ยงสูง ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนควรวิเคราะห์แหล่งทรัพยากรต่างๆที่มีในโรงเรียน และจัดทำเป็นข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ และส่งต่อข้อมูลเพื่อให้ประธานศูนย์โรงเรียนรวบรวมไว้เป็นแหล่งข้อมูลกลาง เพื่อให้สะดวกในการประสานความร่วมมือภายในศูนย์โรงเรียน

Independent Study Title Development of School Finance Management System of
Banmainongbua School, Chaiprakarn District, Chiang Mai
Province

Author Mrs. Samai Khatchapa

Degree Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert Advisor

Lect. Dr. Suwan Muntabutara Co-advisor

ABSTRACT

250650

The objectives of this study were to study conditions and problems of school finance management of Banmainongbua School, and to propose guidelines in developing the school finance management. The respondents of this study were consisted on 25 persons as follows: school administrator, teachers, general service officer of Banmainongbua School, vice director of Office of the Elementary Education Service Area 3, head of department and education supervisor who is responsible for finance management of Office of the Elementary Education Service Area 3, director and vice director of the role model school of outstanding financial management. Tools used in this study were evaluative questionnaire, opened-end questionnaire and structural questionnaire. The data gained was then analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation. And the data was presented in table with description. The result of the study can be summarized as the following.

Conditions of the school finance management of Banmainongbua School, in an overall image, were in the medium level. When taking into consideration of income, it found that the management was in much level where the aspect gaining the most mean was finance management regarding precise assignment on the responsible officer who systematically manages and control the school finance. And the aspects gaining the least mean were financial statement conduct and budget acquisition regarding analysis of factor affecting general school management.

The problem in the school finance management of Banmainongbua School that was mostly found was financial statement conduct and budget acquisition that teachers and personnel in the school did not realized and put importance to SWOT analysis in order to conduct budget plan. In an aspect of inspection, following-up and reports of payments and operation's result, personnel lacked of knowledge and understanding in this matter. In an aspect of educational resources mobilization and investment, they lacked of public relation and making understanding to education commission and community in planning the educational resources mobilization. Moreover no plan of educational resources mobilization and scholarship were presented to the educational commission for approval and operation that is administrated by commission.

For a guideline in developing the school finance management of Banmainongbua School in the three aspects, it was suggested that: 1) in an aspect of financial statement conduct and budget acquisition, the school should promote SWOT analysis and the northern region's policy analysis, in order to properly conduct the yearly budget, and should promote the school's budget analysis, arrange a training and seminar for teachers and responsible personnel who are entitled to take care of the finance at least once a year; 2) in an aspect of inspection, following-up, assessment and report of payments and operation's result, the administrators and personnel should cooperate in planning, determining precise objectives according to the key performance indicator of the school, that is to say, there should be an appointment of commission who shall inspect, follow-up and prevent the risk for the high risk project; and 3) in an aspect of educational resources mobilization and investment, the school should analyze the source of resources having in the school and make a systematic data source as a central for convenience of interdepartmental cooperation.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล	8
งบประมาณและความสำคัญของการงบประมาณในเชิงการบริหารและการจัดการ	14
ประเภทของงบประมาณ	23
การจัดทำงบประมาณ	27
การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	50
ประชากร	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
สรุปผลการศึกษา	85
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	101
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์	103
ภาคผนวก ค สำเนาหนังสือขอเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	104
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ	105
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	114
ประวัติผู้เขียน	122

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
2 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม	57
3 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ	59
4 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ	61
5 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา	65
6 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารการเงิน	68
7 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารบัญชี	71
8 สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	73